

MEMÒRIA DEL SERVEI INSULAR DE FAMÍLIA. ANY 2007

La Llei 8/1997 de 18 de desembre, marca l'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors.

El Servei Insular de Família depèn del Departament de Ciutadania i Família del Consell de Menorca i s'**estructura** en quatre seccions perfectament delimitades:

- Valoració de desprotecció. Secció formada per una assessora jurídica, una psicòloga, una treballadora social, dues educadores socials i una administrativa.
- Adopció i acolliment familiar, Secció formada per una assessora jurídica, dues psicòlogues, una treballadora social, una educadora social i una administrativa.
- Centres d'Atenció al Menor. Secció formada per una directora, una psicòloga, sis educadors i nou auxiliars d'educador.
- Intervenció familiar. Secció formada per una assessora jurídica, dues psicòlogues, una treballadora social, dos educadors socials, una administrativa i un auxiliar administratiu.

Els **objectius** operatius del SIF, entre d'altres, són els següents:

- Prevenir, atendre i donar suport a les problemàtiques familiars actuals.
- Protegir, acollir i tutelar als menors de Menorca que ho necessitin.
- Estimular la disponibilitat de famílies acollidores de menors tutelats.
- Implementar els protocols de detecció de maltractament infantil.
- Iniciar el projecte postadoptiu.
- Facilitar la formació permanent del personal tècnic del SIF

Per assolir aquests objectius, el SIF projecta i realitza, entre d'altres, les següents **actuacions**:

- Atendre als menors i a les seves famílies des d'una òptica psicosocial, educativa i jurídica.
- Oferir un programa educatiu de prevenció als joves en edat escolar a través dels centres educatius de Menorca mitjançant el Programa Salut Jove.
- Posar en marxa campanyes de difusió per incrementar el nombre de famílies acollidores.
- Oferir a les famílies adoptives un servei de suport i formació durant un període de temps posterior a l'adopció.

- Reunions amb tots els agents socials implicats per explicar-los de quina manera s'han d'utilitzar els protocols de detecció de maltractament infantil i si són compatibles amb altres sistemes de registre
- Adequar les dependències del C/ Vasallo de Maó i traslladar-hi l'oficina del SIF.

El procés de **protecció de menors** compta amb diverses mesures a aplicar en funció de la gravetat de la situació detectada i valorada. Les principals mesures de protecció són:

- Declaració de risc i intervenció dins l'entorn familiar.
- Tutela.
- Acolliment familiar simple, permanent o preadoptiu que pot ser en família pròpia o aliena, i administrativa o judicial.
- Acolliment residencial.
- Centre de dia.

1. Secció de Valoració de Desprotecció

Durant l'any 2007 s'ha produït un descens en el nombre **total de casos atesos** i s'ha passat dels 258 casos nous de l'any 2006 als 222 casos de l'any 2007.

El descens esmentat es refereix al total dels casos, independentment del tipus d'expedient a què facin referència, i es pot tractar de diferents expedients segons el tipus d'actuació que s'hagi dut a terme: expedients de protecció, diligències prèvies, col·laboració amb jutjats, casos sense expedient, mesures educatives –menors infractors de menys de 14 anys- i expedients de col·laboració.

Municipi	Expedients protecció	Diligències Prèvies	Jutjat	Sense Expedient	Mesures Educatives	Col·laboració	TOTAL
Alaior	-	1	-	1	1	-	3
Es Castell	4	9	1	-	14	-	28
Maó	6	41	1	10	10	3	71
Sant Lluís	2	4	-	1	1	-	8
Ciutadella	14	47	5	7	27	5	105
Es Migjorn	-	-	-	-	-	-	0
Ferrerries	-	1	-	-	2	-	3

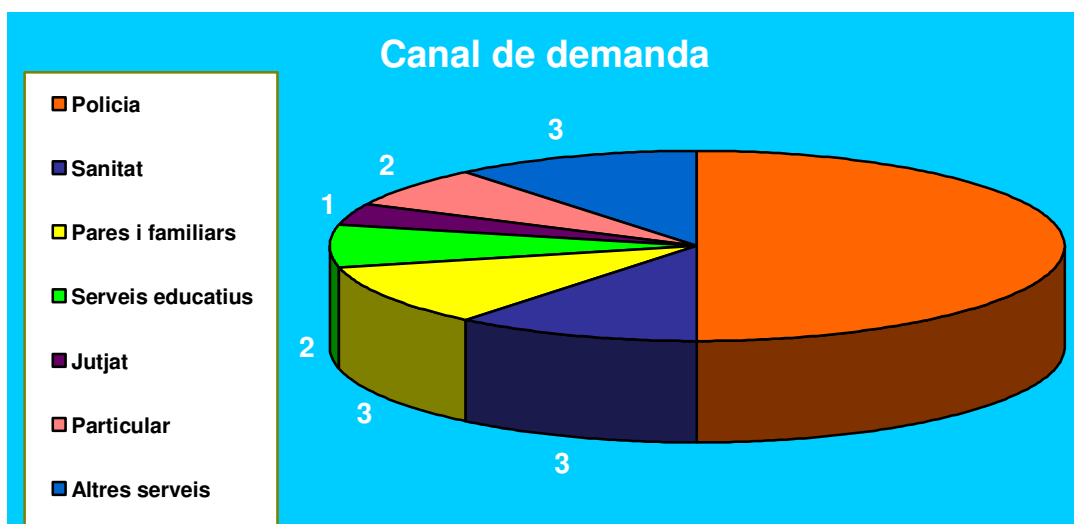

Es Mercadal	2	1	-	-	1	-	4
TOTAL	28	104	7	19	56	8	222

2. Secció d'Intervenció Familiar

Durant l'any 2007 s'han incoat un total de 28 expedients de protecció. Igual que en anys anteriors, les denúncies per situacions d'abandó i desatenció (i el risc que aquestes es poguessin donar) continuen essent la causa més comuna d'obertura d'expedient, la qual cosa ens mostra una vegada més que el sistema de vigilància social del benestar infantil a l'illa funciona correctament.

Causa d'obertura	Expedients
Abandó, desatenció i desemparament	14
Maltractaments	5
Valoració d'acolliment familiar	1
Menor estranger	1
Risc	1
Possibles abusos	6
TOTAL	28

En 2007 s'han arxivat un total 59 expedients de protecció. La "desaparició dels indicadors de desprotecció" continua essent la causa més comuna d'arxivament d'expedients. Això indica que la labor d'intervenció professional duta a terme és efectiva en bona mesura, ja que aconsegueix que la meitat dels casos arxivats tinguin com a causa les millores produïdes en l'estructura familiar. A més, es produeix un altre efecte de valor afegit, que és la no prolongació en les intervencions familiars.

Causa d'arxivament	Expedients
Desaparició d'indicadors de desprotecció	30
Majoria d'edat	11
Canvi de residència	15
Traspàs competències	2
Resolució judicial	1
TOTAL	59

3. Secció d'Adopció i Acolliment Familiar

Acolliment familiar

És una mesura protectora consistent en la cura i custòdia del menor per part d'una família acollidora que s'obliga a vetllar per ell, fer-li companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral, de manera que es produeixi una plena integració del menor en la vida d'aquella família.

Per a la seva constitució cal el consentiment de l'entitat pública, tingui o no la tutela o la guarda del menor (la qual haurà valorat prèviament la idoneïtat de la família acollidora), dels titulars de la pàtria potestat o tutela ordinària, dels acollidors i, si és el cas, del menor que tingui 12 anys o més.

En aquest apartat es fa referència a les sol·licituds que presenten persones i/o famílies que s'ofereixen com a famílies acollidores. No es comptabilitzen en aquest apartat els casos de membres de la família extensa dels menors que demanen de ser-ne els acollidors.

El procés de valoració l'efectuen els tècnics del SIF a través de les entrevistes socials i psicològiques previstes en el Decret autonòmic 40/2006 de la Conselleria de Presidència i

Esports del Govern de les Illes Balears, pel qual es regulen el procediments d'acolliment familiar, d'adopció i de determinació d'idoneïtat.

En 2007, es produïren 10 acolliments familiars. El total acumulat és de 53 acolliments, una xifra que contraposada a la registrada en Mallorca (403), posa de manifest la feina que realitza el Consell per fomentar l'acolliment en família com una mesura de prevenció per evitar l'acolliment residencial. De fet, Menorca tan sols necessita un màxim de 14 places residencials, les que ara disposa el Centre d'Atenció a la Infància i a la Família, mentre que el volum d'acolliments residencials en Mallorca fa necessària l'existència de 330 places residencials.

Adopció nacional

El nombre de menors susceptibles de ser adoptats en Espanya disminueix progressivament pels motius abans apuntats.

En 2007 s'han rebut 6 sol·licituds d'adopció nacional i s'han emès 2 certificats d'idoneïtat d'adopció nacional.

Adopció internacional

L'adopció internacional s'ha convertit, en les últimes dècades, en una de les vies preferents de la població que desitja adoptar. A això contribueixen principalment dos factors:

- El baix nombre de menors d'origen nacional susceptibles de ser adoptats.
- La major rapidesa del procés d'adopció quan la sol·licitud es dirigeix a països estrangers.

Alguns països tenen un elevat nombre de menors en situació d'adoptabilitat a causa, sobretot, de les condicions socioeconòmiques, polítiques, culturals i de desenvolupament d'aquests.

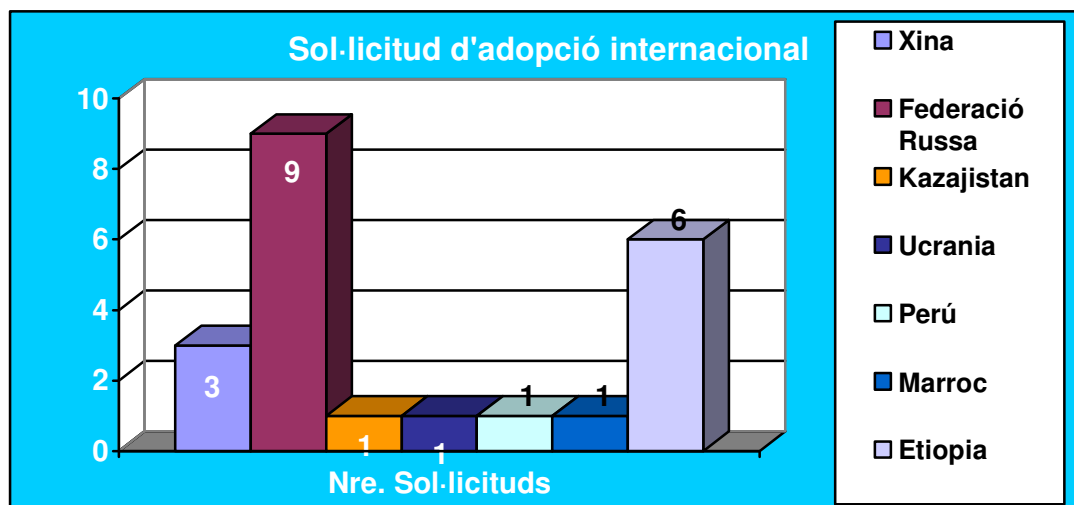
El procediment d'una adopció internacional va encaminat a oferir una família a un menor estranger desemparat en situació legal de ser adoptat. Es tracta d'un procediment complex en el qual es conjuguen dues legislacions diferents i la intervenció dels organismes competents de dos països: els del país d'origen del menor i els del país receptor.

Al Consell de Menorca, com a òrgan competent en el seu àmbit territorial en matèria d'adopció internacional, correspon fer la valoració de les famílies sol·licitants que resideixen a l'illa i l'emissió del certificat d'idoneïtat corresponent.

La tramitació de l'expedient, una vegada efectuada la declaració d'ideïtat, es durà a terme bé a través del Consell, bé a través d'una entitat col·laboradora per a l'adopció internacional (ECAI) designada pels sol·licitants i prèviament acreditada pel Consell. Cal tenir en compte, això no obstant, que alguns països exigeixen que la tramitació s'efectuï necessàriament a través d'entitat col·laboradora.

Aquest any s'han presentat 22 sol·licituds d'adopció internacional.

Com es pot observar en la gràfica anterior, el país més sol·licitat continua sent la Federació Russa, havent-se incrementat les sol·licituds a Etiòpia i disminuït les sol·licituds cap a Xina. La resta de països sol·licitats criden l'atenció pel fet de ser països per als quals no era tradicional sol·licitar adopció.

Els menors arribats en 2007 han estat 12. Les xifres es detallen a continuació:

Menors arribats	
Federació Russa	5
Xina	6
Etiòpia	1
TOTAL	12

Quant al nombre de certificats d'ideïtat expedits durant el 2007, han estat 16. Únicament en uns dels casos la valoració de la ideïtat va resultar negativa.

Així mateix és important remarcar la feina en formació que realitza el Consell de Menorca. En 2007, el cursos adreçats als sol·licitants d'adopció congregaren a 50 persones.

4. Centres d'Atenció als Menors – Acolliment residencial

És una mesura protectora consistent en la cura i custòdia del menor quan es du a efecte mitjançant el seu ingrés en un centre d'acollida residencial. La guarda del menor és exercida, en aquests casos, pel director del centre.

A Menorca, el recurs residencial de protecció de menors es troba ubicat en el Centre d'Atenció a la Infància i a la Família.

Entre els serveis d'acolliment residencial amb que compta el centre trobem, d'una banda, el de primer acolliment, i de l'altra l'acolliment residencial pròpiament dit.

El primer acolliment consisteix a donar al menor una resposta immediata i transitòria d'acolliment residencial mentre es determina la proposta d'actuació més convenient a l'interès del menor.

L'acolliment residencial pròpiament dit pot acordar-se bé a sol·licitud dels pares quan es donen causes que els impossibilitin l'adequada atenció dels fills (guarda voluntària) o bé com a conseqüència de la tutela assumida per l'entitat pública sobre el menor.

A les taules s'aprecien les causes de les constitucions i dels cessaments dels primers acolliments i dels acolliments residencials.

Primers acolliments		Cessats	
Constituïts			
Per sol·licitud dels pares	4	Reintegració familiar	6
		Acolliment familiar	2
Altres	6		
10		8	

Acolliments residencials			
Constituïts		Cessats	
Assumpció de tutela	12	Acolliment familiar	2
Cessament acolliments	1		
13		4	

Un dels objectius principals de l'acció protectora és que els menors que hagin de ser internats romanguin el mínim temps possible en el centre. L'internament apareix sovint com un recurs "d'emergència" al qual s'acudeix quan el clima de convivència a la llar es fa insostenible, situació que es dona especialment amb els adolescents.

Per tal d'evitar els internaments, es duu a terme una important labor de prevenció i la intervenció familiar es fa de forma preferent en el propi entorn del menor (sempre que això no sigui perjudicial per al menor i es mantingui la suficient seguretat per a aquest).

Consell de Menorca
Maó, 24 d'abril de 2008